

Dos salvavides, per favor

El secretari general del PSPV-PSOE, Jorge Alarte, envoltat de Leire Pajín i fidels d'aquesta, durant l'últim certamen de Fitur, a Madrid. Darrere seu hi ha Ana Barceló –secretària provincial d'Alacant–, i a la dreta, Agustín Navarro –alcalde ex-socialista de Benidorm–, Elena Martín –secretària d'organització del PSPV– i Alejandro Soler, alcalde d'Elx i vice-secretari general del partit. Soler i Martín, números 2 i 3 d'Alarte, observen atents el seu gest.

Quan senten el nom de *Benidorm*, a Francisco Camps i Jorge Alarte els entren ganas d'ascendir al mirador del Gran Hotel Bali, situat a la 43a planta, i llançar-s'hi de colp. Aquells 180 metres d'altura són l'única eixida segura als problemes que l'un i l'altre tenen plantejats a la capital turística del País Valencià. La banda sonora amable d'aquest final tan tràgic ben bé podia ser la de la ciutat mateixa, aquella que ha popularitzat María Jesús, la de l'acordió –que actua cada dia a la

Quan pensen en la candidatura benidormera del 2011, als líders del PP valencià i del PSPV-PSOE els agafa mal de cap. Francisco Camps vol evitar que s'hi presente la zaplanista Gema Amor i Jorge Alarte assumeix el retorn d'Agustín Navarro, l'alcalde que, amb dotze trànsfugues més, va derrocar els populars sense el seu permís.

cafeteria Arenas, a la platja de Llevant— i que fa allò de “pajaritos por aquí, pajaritos por allá”... “Vamos a volar tú y yo, cruzando el cielo azul y el ancho mar”, cantaríen plegats Camps i Alarte, en plena caiguda lliure.

Els recels que tots dos senten envers la classe política autòctona tenen a veure amb els equilibris interns de cada partit. Benidorm és la placenta que va parir, políticament, Eduardo Zaplana i Leire Pajín, concebuts a Cartagena i Sant Sebastià, respectivament, però que van fer ací el salt a la vida pública. Zaplana i Pajín, tan diferents i alhora tan iguals,

tan imprescindibles avui dia si volem apropar-nos a la realitat del PPCV i del PSPV-PSOE. Zaplana i Pajín, Pajín i Zaplana, els dos polítics més transcendents de la història valenciana recent. El novembre del 1991, Zaplana, amb el vot d'una regidora trànsfuga del PSPV-PSOE, Maruja Sánchez, va fer fora del govern els socialistes, entre els quals hi havia, com a regidor d'Educació, José María Pajín. El setembre del 2009, divuit anys després, el PSPV-PSOE destronava del poder el PP —que hi governava amb majoria absoluta des del 1995—, en aquest cas gràcies al trànsfuga conservador José Bañuls. Maite Iraola, esposa de Pajín, esdevenia regidora de Cultura d'un gabinet presidit per Agustín Navarro.

La moció. Quan ara fa un any el regidor del PP José Bañuls —per discrepàncies amb l'alcalde Manuel Pérez Fenoll— emigra al grup mixt, els socialistes benidormers veuen l'ocasió de fer tornes als conservadors. Ni que siga per deixar sense sou públic Maruja Sánchez, que n'ha rebut des del 1991, es proposen de sumar el vot de Bañuls als dels seus dotze regidors i de superar d'un el PP. Tanmateix, Jorge Alarte s'hi nega en redó des del primer moment, fins al punt que amenaça d'expulsar els regidors socialistes que donen suport a la iniciativa —que han de ser tots dotze perquè reïska. Alarte branda el pacte antitrànsfuguisme, signat per socialistes i populars a l'àmbit estatal, i aspira a esdevenir una referència ètica en contraposició al PP, que mesos enrere havia arrabassat les alcaldies de Dénia i la Vila Joiosa per aquesta via, a més de situar el nacionalista Ximo Tur al capdavant de Calp, que fins aleshores governava en coalició amb el PSPV-PSOE.

Però el reguitzell de víctimes socialistes que les mocions del PP han deixat per la Marina encoratja la direcció provincial i els principals referents comarcals del partit, que molt majoritàriament fan costat els regidors de Benidorm i planten cara a Alarte. En les compareixences públiques, Leire Pajín nada en la indefinició, però no gosa qüestionar l'actitud d'Alarte, a qui no fa ni dotze mesos que ha proposat com a secretari general del PSPV-PSOE. En privat, anhela la moció, ni que siga en forma de venjança pel 1991, quan ella tenia 14 anys i ja sentia el cuquet de la política.

D'aleshores ençà, Pajín no havia vist cap alcalde socialista a Benidorm.

El 10 de setembre del 2009, els dotze regidors presenten la moció. Hores abans, això sí, han demanat la baixa del partit, cosa que evita una situació incòmoda amb la direcció nacional. Maite Iraola, mare de Leire Pajín, deixa de ser militant del PSOE, amb la càrrega simbòlica que la decisió implica.

És aleshores que entre Leire Pajín i Jorge Alarte s'obre una bretxa que aquest temps no ha fet sinó engrandir-se. A ella li va resultar molt dur que sa mare demanara la baixa al partit de la rosa i el puny, cosa que va mirar d'evitar de totes passades. La més vehement, la pressió exercida contra Alarte per la direcció provincial que lidera Ana Barceló, persona de l'estricta confiança de Pajín. A Ferraz, en canvi, la secretària d'organització federal no tenia la cobertura que li proporcionava una estructura alacantina feta a mida. A Madrid, ni José Luis Rodríguez Zapatero ni el vice-secretari general, José Blanco, ni tampoc el secretari de política municipal, Antonio Hernando, no volien ni sentir parlar de la moció benidormera. La relació freda que sempre hi ha hagut entre Blanco i Pajín va quedar aquells dies congelada per sempre.

El retorn. Navarro i els onze companys regidors van passar a rebre la condició de no adscrits, i és així com governen Benidorm, un municipi que, sense ser capital de comarca, és molt més important que no sembla. Per exemple, només Barcelona i Madrid disposen de més places hoteleres a tot l'estat espanyol. És, doncs, la població amb més llits per habitant de l'estat, cosa que es tradueix en molts milions d'euros.

Els dotze regidors en cap moment no han suggerit de crear un nou partit polític ni han malparlat d'Alarte. En realitat, han repetit que no els faria res de presentar-se de nou als comicis, sempre que siga sota les sigles del PSPV-PSOE, una opció que fins ara provocava suor a les mans del secretari general dels socialistes valencians, que aviat haurà de readmetre alguns dels discs que va amenaçar de suspendre si feien justament allò que finalment van fer. Tots ells tenen previst de demanar el reingrés al partit, per bé que segurament no ho faran de colp, sinó per etapes. El 21 de se-

Navarro, alcalde de retop

Realment, Agustín Navarro mai no ha estat sant de la devoció dels Pajín-Iraola. A les disputes intestines de la darrereria dels anys 90, el tàndem va donar suport als renovadors, al contrari que Navarro. I a les eleccions primàries del 1998 –per a escollir candidat a les municipals del 1999–, Pajín i Iraola van avalar Manuel Catalán Chana, l'antic alcalde socialista de Benidorm, per comptes de la candidatura de Navarro, que acabà essent la derrotada. José María Pajín, Chema Pajín, era en aquell moment secretari general de l'agrupació local, agrupació que buscava un relleu a ell mateix, que havia estat el candidat del 1995, quan el PSPV-PSOE obtingué el pitjor resultat de la seua història: només set regidors.

Navarro no fou cap de cartell dels socialistes fins el 2003, i cap a mitjan legislatura va dir que no veia gens clar de repetir a la foto el 2007. “Preferesc no ser el candidat i que el PSOE guanye les eleccions”, va dir, alhora que reconeixia que “d'il·lusió, en tinc, però sobretot vull que guanyem”. Qui aleshores era portaveu del PSPV a l'oposició afirmava que potser era hora de passar a un segon pla i ser escollit de regidor ras.

Els dotze regidors socialistes que van demanar la baixa al PSPV el 10 de setembre del 2009 per tal de presentar la moció. La quarta per l'esquerra és Maite Iraola, mare de Leire Pajín.

“No pots ser alcalde a mitges, has de renunciar a tot de coses”, preveia: “Si essent el portaveu de l'oposició mai no pare, imagineu-vos si fora l'alcalde!”

Amb tot, Navarro repetí com a número 1 i hagué d'enfrontar-se al popular Manuel Pérez Fenoll, qui a les acaballes de la legislatura anterior havia substituït Vicente Pérez Devesa –alcalde des de

la marxa de Zaplana, el 1994–, mort de càncer el març de 2006. Els socialistes, l'any 2007, van quedar a un sol regidor de la majoria absoluta –13 a 12 a favor del PP–, més a prop que mai del poder.

La baula clau era José Bañuls, regidor amb el PP entre el 1995 i el 1999, any en què –per diferències amb Pérez Devesa– es presenta com a líder d'una

tembre es clou el termini que els comitès locals dels municipis de més de 50.000 habitants tenen per a proposar candidats. Navarro serà proposat a Benidorm.

Certament, els dotze regidors no visiten la seu des que van desprendre's del carnet, però els ex-companys els hi esperen amb els braços oberts. Navarro

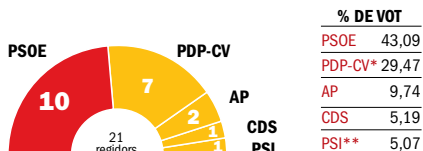
ha assenyalat, ras i curt, que presentaran la petició de readmissió “quan toque”, cosa que evidencia que la passa és a punt. Alarte, que no podrà negar-s'hi –si vol evitar un xoc de dimensions desconegudes amb les direccions provincial i comarcal, que han lloat sense embuts el nou equip de govern–, haurà d'empassar-se un gripau que ja tastà, ni que fora fugaçment, a la proppassada fira turística Fitur, el mes de gener, a Madrid.

Alarte hi visità l'estand de Benidorm, on hi havia l'alcalde. El secretari general no pogué esquivar la fotografia amb Agustín Navarro i la plana major del pajinisme: Ana Barceló –presidenta

Benidorm, un consistori inestable

■ 1987

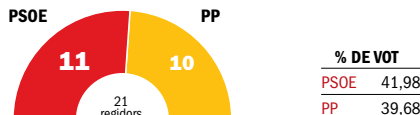
Cens electoral: 22.652

*PDP-CV: Partido Demócrata Popular-Centristas Valencianos
**PSI: Partit Socialista Independent

■ 1991

Cens electoral: 29.102

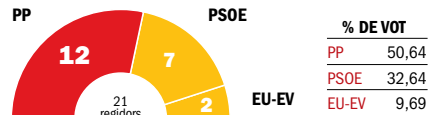
M. Catalán Chana

Eduardo Zaplana

■ 1995

Cens electoral: 33.976

Vicente Pérez Devesa

José M. Pajín

formació de nou encuny, Iniciativa Independent, que recull 500 paperetes. El 2003, coalitzat amb el Bloc, el seu partit gairebé en reuneix un miler, però malgrat tot no resulta escollit. El 2007, el PP va repescar-lo, sabent que es jugaven la majoria absoluta amb un candidat novell, Pérez Fenoll, i que el desgast de setze anys de gestió començava a percebre's al carrer.

Dividits com enlloc més, el comitè electoral local –controlat pels zaplanistes, com també passava a l'assemblea local– va aprovar una llista municipal que la direcció valenciana, amb el plàcet de Madrid, va modificar de manera notable. Entre els canvis, i com a alta, hi havia Bañuls.

Quan aquest també topa amb Pérez Fenoll, Navarro s'adona que el túnel del socialisme benidormer sí que té eixida, i no gaire llunyana. Tan bon punt Bañuls passa al grup mixt, l'únic dubte que calia resoldre era com i quan presentarien la moció els socialistes. El motiu desencadenant de la signatura definitiva de la censura al registre municipal fou, segons el PSPV-PSOE, la paràlisi a què la disputa entre el PP i Bañuls havia menat al consistori. El 10 de setembre del 2009 fou el dia D. Dotze dies més tard, Navarro era investit alcalde.

provincial del partit–, Alejandro Soler –alcalde d'Elx i vice-secretari general del PSPV–, Elena Martín –secretària d'organització nacional– i Leire Pajín mateixa van posar amb un somriure a la boca i un ull mirant Alarte.

Navarro s'ha reunit unes quantes voltes amb Barceló per tal de traçar l'estra-

Agustín Navarro compleix el dia 22 –quan ja haurà estat proclamat– el seu primer any com a alcalde de Benidorm. A la imatge apareix al seu despatx amb José Bañuls, el regidor trànsfuga del PP.

tègia del retorn a la casa socialista dels dotze regidors, que sempre han defensat que fan polítiques socialistes i que és amb aquest qualificatiu que hom els ha d'anomenar. La presidenta provincial del partit, de la seua banda, ha avisat que el pacte antitransfuguisme signat entre populars i socialistes és mort, una altra manera d'aplanar el camí als regidors benidormers. És a aquest acord bilateral d'àmbit estatal, a què s'acollí Alarte per negar-se a la moció. La comissió de seguiment del pacte, reunida el juliol passat, va declarar el cas benidormer com "l'exponent més clar de transfuguisme".

La tàctica, per tant, consisteix a esgotar el termini de presentació de candidatures –aquest dimarts, dia 21– i presentar Navarro i tres o quatre regidors més de l'actual govern com a persones independents i en llocs d'eixida segura.

Tot seguit, ja proclamats com a membres de la candidatura –aquest cap de setmana, el dia 25–, aquest grupet d'ex-socialistes perdran a poc a poc el prefix *ex-* i hi demanaran l'alta de nou.

El PPCV ha advertit que no deixarà que Alarte es faça enrere, per bé que els conservadors han accedit a diverses alcaldies amb aquest *modus operandi*. "El guió dels socialistes de Benidorm, ens el sabem des de bon començament; tots en sabíem el final, tret d'Alarte, que queda en ridícul cada volta que s'hi pronuncia", ha afirmat Antonio Clemente, secretari general del PPCV, el número 2 del partit, només darrere de Camps.

El reingrés de la mare de Pajín, Maitte Iraola –regidora de Cultura que va negar-se a ser segona tinenta d'alcalde i que no repetirà el 2011–, fins i tot resultarà més morbós que no el del batlle. La tornada, en aquest cas, ben bé

■ 1999

Cens electoral: 40.459

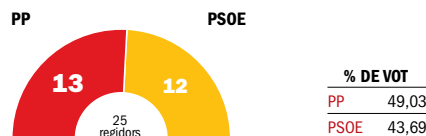
■ 2003

Cens electoral: 43.270

■ 2007

Cens electoral: 42.714

Font: Anxiu històric electoral de la Generalitat Valenciana

L'origen de Leire Pajín

La història dels Pajín-Iraola és intensa. Ell és de Sabero (Lleó), i ella, d'Hernani (Guipúscoa). Es coneixen al País Basc, on estudien magisteri, però el 1983 emigren a Benidorm –on havien fet el viatge de final de carrera– amb les seues dues filles, Amaia i Leire, nascudes a Sant Sebastià el 1975 i 1976. Al País Basc, Pajín pare festejava amb Euzkadiko Ezkerra, mentre Iraola se sentia molt més propera als socialistes bascos. Les filles van anar a una *ikastola* i saben èuscar i català.

És a la Marina Baixa on faran carrera política de debò. Aterren a Benidorm com a docents de primària al col·legi públic Mestre Gaspar López –que Pajín arribà a dirigir–, i de seguida es posen en contacte amb el PSPV-PSOE. El 1987, sota aquestes sigles però independent, José María Pajín s'estrena com a regidor de Joventut. Manuel Catalán Chana n'era l'alcalde des del 1983, un càrrec que no abandonà fins que Zaplana l'en foragità amb el vot de la trànsfuga Maruja Sánchez. El pes de Pajín –que continuà com a regidor fins el 1999– creix a la comarca, i arriba a ser secretari general del partit a Benidorm i, després, de la Marina Baixa. Quan el 2000 abandona la secretaria general benidormera, és la seua esposa que passa a controlar l'agrupació, fins el 2007. El 2003 ella s'estrena com a regidora, càrrec que no sols ha conservat, sinó que ara té funcions executives.

José Luis Rodríguez Zapatero –també lleonès– estableix contacte i bona amistat amb Pajín durant un dels estius que passa a Santa Pola (Baix Vinalopó). L'any 2000, els Pajín-Iraola situen la seua filla Leire al número 4 de la llista al Congrés dels Diputats per Alacant –Zapatero encara no era secretari general socialista, sinó un diputat ras per Lleó–, i el futur d'aquesta sociòloga s'obri de bat a bat. Com a diputada més jove que era –tan sols 24 anys–, captiva plenament el qui mesos després esdevindrà líder del PSOE, que la inclou a la llista de Nova Via amb què guanya el conclave socialista federal del juliol del 2000. A Zapatero sempre va agradar-li l'espenta demostrada per Leire Pajín, com també el seu arrelament als moviments socials, especialment les ONG. El 2004, en arribar a la Moncloa, la nomena secretària d'estat de Cooperació, i el 2008, quan repeteix victòria electoral, la fa secretària d'organització del PSOE, només darrere seu i de José Blanco, vice-secretari general. És fixa a totes les travesses de possibles nous ministres i, fins i tot, a la de futurs relleus de Zapatero mateix.

podria ajornar-se més temps, atès que no integrarà la llista. Al PP ja preparen la munició de calibre gros, però: Federico Trillo, diputat al Congrés espanyol per la circumscripció d'Alacant, ha assenyalat que “les senyores Pajín hauran de respondre-hi”.

Cordó umbilical. Que els regidors tenen tot el dret de fer-se dir socialistes ho demostra que la majoria han transferit una part del sou a l'agrupació local, com si encara en formaren part. Leire Pajín ha proclamat que això no els converteix en “delinqüents”. Curiosament, les notícies de la web del PSOE de Benidorm no es renoven des de juny del 2009 –dos mesos abans de la moció–, com si el temps s'haguera aturat en aquell moment.

Igualment, tretze càrrecs de confiança dels disset designats pel nou gabinet municipal durant els primer any de mandat tenen carnet del PSPV-PSOE. Entre els assessors ja no hi ha, és clar, Maruja Sánchez, a qui Navarro i companyia retreuen que ha cobrat durant divuit anys de l'erari públic sense efectuar, en canvi, cap feina concreta. Només la defenestració de Sánchez ja justificava la moció de censura, han insistit els socialistes benidormers, que s'han autoerigit tal com raja, en els “Robin Hood de la política”.

Fet i fet, alguns d'ells van rebre sucoses ofertes de part del PP, a fi que no signaren la moció. Aquells dies de tensió elevada van unir-los tant en l'adversitat,

EL TEMPS

A l'esquerra, Navarro i els ex-alcaldes vius de la vila, entre els quals Zaplana: només hi falta, voluntàriament, el campista Pérez Fenoll, que a la fotografia de la dreta assenyalava el camí a Camps en una visita a Benidorm; a la primera fila hi ha també la consellera Àngela Barceló i el vice-president segon, Gerardo Camps. A la imatge del mig, la campista Àngela Barceló –cunyada de Zaplana– i la zaplanista Gema Amor se saluden a l'assemblea del PP de Benidorm que coronà Amor com a presidenta local.

que ara, quan preparen –per fases– el salt al seu partit mare, no els tremolen gens les cames.

Fenoll, Amor... o Such? Si mogudes estan les aigües al PSPV-PSOE de Benidorm, la situació és encara més tèrbola al PP, l'assemblea local del qual s'ha ajornat *sine die*. Amb Alacant i Elx, la de Benidorm és l'agrupació amb més enfrontaments interns. En aquest cas, la paradoxa és que la presidenta local, Gema Amor, va aconseguir el càrrec venent Àngela Barceló, cunyada de Zaplana que tenia el suport de son pare, Miguel Barceló, sogre de l'ex-president valencià i persona d'ascendència notable des que el PP era AP. Amor, estendard del zaplanisme, derrotà el 2006 la campista Barceló i ara aspira a ser designada candidata del PP a l'alcaldia.

Camps no li oferirà facilitats, però. Cansat com està del zaplanisme, ara que el lloctinent d'aquest corrent –José Joaquín Ripoll– es troba contra les cordes, el cap del Consell no afluixarà gota. Amb tot, encara que fins ara tenia clar que Manuel Pérez Fenoll havia de mirar de recuperar l'alcaldia, podria canviar de plans. Fenoll perdé el congrés provincial del desembre del 2008, amb què Camps volgué destronar el zaplanisme. No ho aconseguí per només cinc vots –entre més d'un miler de compromissaris que hi assistiren–, però ni aquell gest no podria salvar el cap de Fenoll. Precisa-

ment perquè els seguidors benidormers de Zaplana mai no perdonaran a Pérez Fenoll la traïció de canviar de bàndol –primer– i de plantar cara a Ripoll –després–, Camps, amb la connivència de Mariano Rajoy, pot explorar una via que no descontente tant els zaplanistes i que evite encara més divisió al partit.

En aquest sentit, pren força el nom de la consellera de Benestar Social, Àngela Such, també procedent de família amb pedigrí al PP local: son pare, José Such, fou el primer alcalde democràtic de la vila, fins el 1983 i sota les sigles d'UCD. Com Gerardo Camps –vice-president segon i responsable d'Economia i Hisenda de la Generalitat–, Such està molt lligada a Benidorm, i el seu trànsit per Turisme l'ha ajudada a ser percebuda com a idònia per al càrrec d'alcaldessa de la capital de la Costa Blanca.

Malgrat tot, Amor pensa arriscar-hi al màxim, amb l'esperança d'obtenir un gran suport del partit a Benidorm –una altra cosa és què diran València i Madrid– i amb l'antecedent d'Oriola, on Camps admeté el 2007 el relleu del campista José Manuel Medina –per bé

que encausat per presumptes delictes de corrupció– per la zaplanista Mónica Lorente, vice-presidenta del PP provincial. El gran problema d'Amor és ser més zaplanista que Lorente. És, en definitiva, l'*enfant terrible* del PPCV, a l'alçada d'un Ripoll a qui el *cas Brugal* pot apartar de la presidència de la Diputació i del PP alacantí.

Cal no descartar Fenoll, però. Incapaç de contenir els anhels evasius de Bañuls –antic independent, inclòs *in extremis* per la direcció valenciana l'any 2007, a fi de netejar de zaplanistes la llista aprovada pel comitè electoral benidormer–, a ulls del PPCV Fenoll ha passat de víctima de la moció a principal culpable. A més, les enquestes indiquen que els socialistes –amb Navarro– podrien superar el PP –si repetira Fenoll–, mentre que Amor o Such sí que hi triomfarien: 13 a 12 o 12 a 13, aquesta sembla la qüestió. Si Camps conquereix Benidorm i Elx, podria arredonar un cercle virtuós –Alcoi, Dénia, Elda, Petrer, Sant Vicent del Raspeig, Alacant, Oriola, Torrevella, són les altres–, el de les deu ciutats més poblades de la província.

Si és a l'inrevés, els socialistes tindrien a Benidorm una plaça forta que els faria somniar en fites més grans a partir del 2015. I, sobretot, es traurien per sempre més l'espina de la moció de Zaplana, que encara tenen a la gola.

Victor Maceda

La web del PSOE de Benidorm no es renova des del juny del 2009